

EU hotar svensk bolagsstyrning

EU-kommissionen har inlett en regleringsoffensiv mot hur börsnoterade företag styrs. De aviserade reglerna riskerar att försvaga de noterade företagens konkurrenskraft och luckra upp äganderätten. De hotar den svenska modellen för bolagsstyrning.

Istället för trubbiga lagregler från EU behöver vi i Sverige stärka självregleringen inom bolagsstyrningen.

God bolagsstyrning handlar om att i lag och självreglering (Koden) säkerställa ordning och reda och öppenhet för att ägare ska kunna utöva sitt inflytande över bolagsstyrelser och bolagsledningar. Detta skapar förtroende för bolag och marknader, vilket är bra för investeringar och ekonomisk tillväxt och därmed för sysselsättning och välfärd.

För snart 20 år sedan drog EU-kommissionen slutsatsen att enhetliga bolagsstyrningsregler i unionen inte skulle kunna vara framgångsrika. I en stor utredning beställd av Kommissionen framkom att det inte fanns någon universell eller generell bolagsstyrningsreglering. Regler för bolagsstyrning hade vuxit fram för att lösa olika brister i den nationella bolagsrätten, mot bakgrund av olika ägarstrukturer och juridiska traditioner i medlemsstaterna.

Men efter finanskrisen har EU-kommissionen gjort en halsbrytande tankekur. Bristande bolagsstyrning i *vissa banker* togs till intäkt för införandet av enhetliga och detaljerade regler för *samtliga europeiska börsföretag*. Dessutom förespråkar Kommissionen lagreglering i alla länder och därmed mindre självreglering.

Regleringsoffensiven innehåller bl a:

- Skärpta regler och detaljkrav för ersättningar till styrelser och ledningar
- Detaljregler regler för revisorer, revision och revisionsutskott i bolagsstyrelserna
- Detaljregler om bolagsstyrelsernas sammansättning och arbete
- Könskvotering vid ägarnas val av styrelseledamöter

Onödigt krångel med betydande kostnader för europeiska börsbolag riskerar att ytterligare försvaga noterade europeiska företags konkurrenskraft både mot börsbolag från andra delar av världen och gentemot riskkapitalägda bolag. Den som kräver hårda regler ska ha bevisbördan för att reglerna behövs och gör nytta.

Regeloffensiven är också ett hot mot en grundläggande mänsklig rättighet, äganderätten, som är ett fundament för både EU-rätten och den svenska grundlagen. Exempelvis innebär regler om särskild sammansättning av styrelsen att ägarna förnekas friheten att välja vem som ska förvalta deras tillgång.

Sverige har en konkurrenskraftig aktiebolagslag kompletterad av självreglering i den svenska bolagsstyrningskoden med t ex regler om valberedning så att nomineringen av kandidater till styrelsen styrs av ägarna. Självregleringens närhet till marknaden ger regler av hög kvalitet, snabb följsamhet till förändringar och en hög grad av efterlevnad. Denna modell ska inte avskaffas av missriktade harmoniseringsförsök från EU.

Kollegiet uppskattar att den svenska regeringen försöker hålla stånd mot Kommissionens regleringsoffensiv. Vi förstärker nu samarbetet med Kollegiets motsvarigheter i de nordiska länderna mot skadlig reglering, som kan skada vår gemensamma grundmodell med tydliga åtskillnader mellan ägare, styrelse, ledning och revisorer, där ägarna har den yttersta kontrollen.

Vi vill också ytterligare förstärka den svenska självregleringen. Kodens princip om "*följ eller förklara*" kräver en tydlig redogörelse för alternativ lösning och skäl för avvikelser. Men

Kollegiets undersökningar visar att samtliga bolag inte ger sådana förklaringar till avvikelser. Börserna ska fortsätta att noggrant övervaka tillämpningen av Koden och tillgripa sanktioner i de fall bolagen inte följer reglerna.

Koden ska vara ett levande dokument som ger den flexibilitet som bolagen behöver under den transparens som investerarna önskar. Kollegiet ska genomföra en serie dialogmöten med användarna för att utröna på vilka punkter Koden kan förbättras och vilka önskemål som finns på Kollegiets verksamhet i övrigt.

Hans Dalborg
Björn Kristiansson